

12.6.2012

B7-0277/2012 }
B7-0282/2012 }
B7-0283/2012 }
B7-0284/2012 }
B7-0293/2012 }
B7-0294/2012 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 110 lõigetele 2 ja 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

ECR (B7-0277/2012)

ALDE (B7-0282/2012)

PPE (B7-0283/2012)

S&D (B7-0284/2012)

GUE/NGL (B7-0293/2012)

Verts/ALE (B7-0294/2012)

Sõjaväeline riigipööre Guinea-Bissaus
(2012/2660(RSP))

Diogo Feio, Filip Kaczmarek, Paulo Rangel, Michael Gahler, Cristian Dan Preda, Roberta Angelilli, Rafał Trzaskowski, Monica Luisa Macovei, Mario Mauro

fraktsiooni PPE nimel

Véronique De Keyser, Ana Gomes, Liisa Jaakonsaari, Ricardo Cortés Lastra
fraktsiooni S&D nimel

Charles Goerens, Ivo Vajgl, Olle Schmidt, Marielle de Sarnez, Robert Rochefort, Marietje Schaake

RC\905160ET.doc

PE489.306v01-00 }
PE489.311v01-00 }
PE489.312v01-00 }
PE489.313v01-00 }
PE489.323v01-00 }
PE489.324v01-00 } RC1

fraktsiooni ALDE nimel
Rui Tavares, Raúl Romeva i Rueda
fraktsiooni Verts/ALE nimel
Charles Tannock
fraktsiooni ECR nimel
Marisa Matias, Alda Sousa
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RC\905160ET.doc

PE489.306v01-00 }
PE489.311v01-00 }
PE489.312v01-00 }
PE489.313v01-00 }
PE489.323v01-00 }
PE489.324v01-00 } RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon sõjaväelise riigipöörde kohta Guinea-Bissaus (2012/2660(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Guinea-Bissaus 18. märtsil 2012. aastal toimunud presidendivalimiste esimest vooru ja teist valimistevoorud, mis pidi toimuma 29. aprillil 2012. aastal,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. märtsi, 13. ja 21. aprilli ning 8. mai 2012. aasta avaldusi ja 18. mai 2012. aasta resolutsiooni (2048),
- võttes arvesse Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS) komisjoni esimehe 6., 12. ja 19. aprilli 2012. aasta avaldusi,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 12. ja 14. aprilli 2012. aasta avaldusi;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 13. ja 16. aprilli 2012. aasta avaldusi,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni presidendi 13. aprilli 2012. aasta avaldust,
- võttes arvesse portugali keelsete riikide ühenduse (CPLP) eesistuja 13. aprilli 2012. aasta avaldust,
- võttes arvesse CPLP ministrite nõukogu kaheksandal ja üheksandal erakorralisel kohtumisel 14. aprillil ja 5. mail vastu võetud resolutsioone,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Frankofoonia Organisatsiooni (OIF) peasekretäri 16. aprilli 2012. aasta avaldust,
- võttes arvesse Aafrika Liidu rahu- ja julgeolekunõukogu 17. ja 24. aprilli 2012. aasta otsuseid,
- võttes arvesse OIFi alalise nõukogu 18. aprilli 2012. aasta otsust,
- võttes arvesse Aafrika Arengupanga Grupi ja Maailmapanga Grupi 19. aprilli 2012. aasta ühisavaldust,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 23. aprill ja 3. mai 2012. aasta järeldusi,
- võttes arvesse ECOWASi riigipeade ja valitsusjuhtide 26. aprilli ja 3. mai 2012. aasta erakorralise tippkohtumise lõppkommünikeesid,
- võttes arvesse diplomaatilisi, majanduslikke ja finants sanktsioone, mille ECOWAS kehtestas 29. aprillil ja 31. mail 2012. aastal Guinea-Bissau suhtes,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 30. aprilli 2012. aasta eriaruannet,

RC\905160ET.doc

PE489.306v01-00 }
PE489.311v01-00 }
PE489.312v01-00 }
PE489.313v01-00 }
PE489.323v01-00 }
PE489.324v01-00 } RC1

ET

- võttes arvesse nõukogu 3. mai 2012. aasta määrust (EL) nr 377/2012, mis käsitleb teatavate Guinea-Bissau Vabariigi rahu, julgeolekut või stabiilsust ohustavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid, ning nõukogu 31. mai 2012. aasta rakendusmäärust (EL) nr 458/2012, millega rakendatakse määruse (EL) nr 377/2012 artikli 11 lõiget 1,
 - võttes arvesse eesistujariigi poolt Euroopa Liidu nimel tehtud 18. mai 2012. aasta avaldust,
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2009. aasta resolutsiooni Guinea-Bissau kohta¹, 10. märtsi 2010. aasta resolutsiooni Euroopa julgeolekustrateegia ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta² ning 11. mai 2011. aasta resolutsiooni nõukogu 2009. aasta aruande kohta Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) peamiste aspektide ja põhivalikute kohta³,
 - võttes arvesse Cotonou lepingut, eriti artikleid 1, 8, 9, 10, 11, 20 ja 33,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et 12. aprillil 2012. aastal haarasid relvajõudude liikmed Guinea-Bissaus vägivaldselt võimu ja vangistasid nii ajutise presidendi Raimundo Pereira kui ka peaministri Carlos Gomes Júniori;
- B. arvestades, et see seadusvastane aktsioon toimus päev enne seda, kui pidi algama Guinea-Bissau presidendivalimiste teise vooru valimiskampaania;
- C. arvestades, et Guinea-Bissau peaminister Gomes Júnior sai esimeses voorus 48,7% häältest ja selle valimisprotsessi läbipaistvus on nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt kinnitust leidnud;
- D. arvestades, et sõjaväeline riigipööre pälvis rahvusvahelise üldsuse laialdase hukkamõistu;
- E. arvestades, et ECOWASi soosingul on sõjaväejuhid ja teatavad opositsiooniparteid kokku leppinud rahvusliku üleminekunõukogu ja üleminekuvalitsuse moodustamises, ilma et riigi seaduslikud poliitilised institutsioonid oleksid selleks vabatahtlikult nõusoleku andnud;
- F. arvestades, et aastakümneid kestnud poliitiline ebastabiilsus on viinud Guinea-Bissau sügavasse poliitilisse, valitsus- ja humanitaarkriisi;
- G. arvestades, et Guinea-Bissau sõjaväeline juhtkond on korduvalt ja lubamatult sekkunud riigi poliitilisse ellu ning nendel sekkumistel on olnud äärmiselt kahjulik mõju demokraatlike institutsioonide rajamise ja õigusriigi kehtestamise protsessile, elanikkonna turvalisusele ja majanduse arengule;

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2009)0143.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0061.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0227.

- H. arvestades, et Guinea-Bissau ebastabiilsus mitte ainult ei takista tulemuslikku võitlust ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu, vaid ohustab ka rahu kindlustamist riigis ja Lääne-Aafrika piirkonna stabiilsust;
- I. arvestades, et kümnenda Euroopa Arengufondi (2008–2013) raames on Guinea-Bissaule ette nähtud Euroopa Liidu vahendeid kogusummas 102,8 miljonit eurot;
- J. arvestades, et Guinea-Bissau majandus on kogu Lääne-Aafrika piirkonnas üks kõige vaesemaid ja sõltuvamaid ning rahvusvaheline abi moodustab riigi eelarvest 80%;
- K. arvestades, et riigis praegu valitsev poliitiline olukord juhib tähelepanu kõrvale elanikkonna vajadustelt ja humanitaarkriisi süvenemiselt;
- L. arvestades, et 2008. aasta juunis alanud ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames läbi viidud Guinea-Bissau julgeolekusektori reformimise ELi missiooni mandaat loeti 30. septembril 2010. aastal lõpetatuks ning missioon lahkus riigist;
1. mõistab kõige karmimalt hukka Guinea-Bissau relvajõudude põhiseadusvastase võimuhaaramise 12. aprillil 2012. aastal;
 2. võtab teadmiseks ajutise presidendi ja peaministri vabastamise 27. aprillil 2012. aastal ja asjaolu, et nad sunniti riigist lahkuma, ning nõuab, et mõlemal võimaldataks vabalt jätkata oma kodaniku- ja poliitiliste õiguste täielikku kasutamist;
 3. nõuab kõigi mässuliste sõjaväelaste poolt vangistatud ametiisikute ja teiste kodanike füüsilise puutumatus e täielikku austamist ning nende tingimusteta vabastamist, samuti nõuab vägivalda, rüüstamise ja hirmutamise lõpetamist;
 4. mõistab hukka nende rahumeelsete meeleavalduste vägivaldse mahasurumise, millel nõutakse õigusriigi taastamist, eriti 25. mail Bissaus toimunud meeleavalduse mahasurumise;
 5. nõuab tungivalt, et kõik asjaosalised lõpetaksid viivitamata vägivaldse ja ebaseadusliku tegevuse, ning tuleb meelde relvajõudude lubadust järgida Guinea-Bissau põhiseadust;
 6. kutsub rahvusvahelist üldsust üles avaldama kogu vajalikku mõju ja andma vajalikku toetust tagamaks, et nimetatud seadusvastaseid tegusid uuritakse põhjalikult ja nende eest vastutajad antakse kohtu alla;
 7. avaldab vastuseisu isehakanud sõjaväelise juhtkonna, rahvusliku üleminekunõukogu ja üleminekuvalitsuse moodustamisele; rõhutab, et ei tunnista isehakanud sõjaväelisi ja üleminekuinstitutsioone, ning nõuab tungivalt, et rahvusvaheline üldsus toimiks samamoodi;
 8. tuleb meelde ja toetab ECOWASi täisleppimatuse põhimõtet võimu suhtes, mis on saadud või mida säilitatakse põhiseadusvastaste ja ebademokraatlike vahendite abil, ning on seisukohal, et üleminekukokkulepe Guinea-Bissaus läheb selle põhimõttega ilmselgelt vastuollu, rikub riigi põhiseadust ja seadustab riigipöörde;

9. nõuab põhiseadusliku korra ja õigusriigi viivitamatut taastamist ning valimisprotsessi lõpuleviimist, sealhulgas seadusandliku kogu valimiste korraldamist, et Guinea-Bissau rahvas saaks vabadel ja ausatel valimistel otsustada oma tuleviku üle;
10. on vastu kõigile väljastpoolt tulevatele katsetele kasutada ära praegust olukorda ja seeläbi kahjustada Guinea-Bissau rahva suveräänsust ning Guinea-Bissau territoriaalset terviklikkust ja sõltumatust;
11. nõuab tungivalt, et taastataks täielikult ja tagataks põhivabadused, sealhulgas sõna- ja ajakirjandusvabadus, ühinemis- ja kogunemisvabadus ning liikumisvabadus;
12. nõuab, et vaidlused lahendataks poliitiliste ja rahumeelsete vahenditega Guinea-Bissau seaduslike institutsioonide raames;
13. kutsub parteisid üles jõudma poliitilise stabiilsuse saavutamiseks esimese sammuna konsensusele laiaulatusliku reformiprotsessi osas sõjaväe, politsei, julgeolekusektori ja õigussüsteemi valdkonnas;
14. toetab riiklike ja rahvusvahelisi jõupingutusi usalduse taastamiseks poliitiliste jõudude, sõjaväe ja julgeolekujõudude ning kodanikuühiskonna vahel, et taastada riigis tavapärane põhiseaduslik kord;
15. rõhutab veendunult ohtu, et senikaua, kuni Guinea-Bissau institutsioonide struktuur on nõrk, jääb riik sõjaväeliselt ebastabiilseks, ei suuda toime tulla lohkava korrupsiooniga ega muuta oma peamise uimastitransiidiriigi staatust;
16. rõhutab, kui tähtis on moodustada ÜRO koordineeritav Guinea-Bissau kriisikontaktühm, kuhu kuuluvad Aafrika Liidu, ECOWASi ja CPLP esindajad, nagu on öeldud ÜRO peasekretäri 30. aprilli 2012. aasta eriaruandes Guinea-Bissau olukorra kohta, ning nõuab ELi kaasamist rühma;
17. toetab ELi valmisolekut teha koostööd Lääne-Aafrika riikide ning oma piirkondlike ja rahvusvaheliste partneritega, kaasa arvatud ÜRO, Aafrika Liit, CPLP ja ECOWAS, et rajada tulemuslik partnerlus, mis võimaldab toetada rahu sõlmimist Guinea-Bissaus ja riigi pikaajalist stabiliseerimist;
18. pooldab ECOWASi poolt Guinea-Bissau vastu kehtestatud kahetsusväärseid, kuid vajalikke diplomaatilisi, majanduslikke ja finantssanktsioone, Euroopa Liidu Nõukogu poolt heaks kiidetud piiravaid meetmeid, mis on suunatud teatavate Guinea-Bissau Vabariigi rahu, julgeolekut või stabiilsust ohustavate isikute, üksuste ja asutuste vastu, ning ÜRO Julgeolekunõukogu poolt teatavate isikute suhtes kehtestatud reisikeeldu;
19. kutsub kõiki rahvusvahelisi partnereid üles Guinea-Bissau olukorda pidevalt ja hoolikalt jälgima ning olema valmis vastuvõetud meetmete sobivust läbi vaatama, sealhulgas neid tugevdama, tehes samal ajal kõik mis võimalik, et vältida negatiivset mõju elanikkonnale;

20. võtab teadmiseks ECOWASi otsuse viia oma valmisolekuväed riiki, et kindlustada Angola tehnilise sõjaväelise abi missiooni (MISSANG) taandumist ja nende esimese kontingendi saabumist Guinea-Bissausse;
21. pooldab CPLP ettepanekut moodustada Guinea-Bissau stabiliseerimisjõud ÜRO raamistikus ja ÜRO Julgeolekunõukogu kindlaksmääratud mandaadiga ning koostöös ECOWASi, Aafrika Liidu ja ELiga, võttes arvesse MISSANGi käigus saadud kogemusi;
22. palub nõukogul anda nõu ja abi Guinea-Bissau kaitse- ja julgeolekusektori hädavajaliku reformi toetuseks ning kaaluda uue rahvusvahelise stabiliseerimisoperatsiooni vägede riiki viimise tulemuslikku toetamist ÜJKP raamistikus;
23. julgustab ELi, ÜROd, Aafrika Liitu, ECOWASi ja CPLPd ühiselt kooskõlastama juba kohal olevaid naaberriikide, sealhulgas Angola, Nigeeria, Senegali ja Burkina Faso relvajõude;
24. palub ELil nõuda, et nende riikide ametivõimud, kes lähetavad Guinea-Bissausse relva- ja julgeolekujõude – kõik AKV partnerid –, tagaksid, et neid ei kasutata riigipöörde autorite ja isehakanud üleminekuvõimude taotletava seadusvastase korra toetamiseks ega Guinea-Bissau rahva vastu inimõiguste rikkumiste toimepanemiseks;
25. peab kahetsusväärseks julgeolekusektori reformimise missiooni lõpetamist 2010. aastal;
26. palub kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil ning nõukogul uurida võimalust saata Guinea-Bissausse uus julgeolekusektori reformimise missioon, kellel oleks tugevam mandaat, et aidata reformida julgeoleku- ja kaitsektoreid, edendada suutlikkuse suurendamist, reformida avalikku haldust ja toetada õigusriiki, niipea kui seaduslikud ametivõimud saavad Guinea-Bissaus valitsemise täielikult uuesti enda kätte ja taotlevad sellist missiooni;
27. nõuab veel kord tungivalt, et nõukogu koos komisjoni asepresidendi ja kõrge esindajaga kaaluks uusi viise, kuidas aidata Guinea-Bissau seaduslikul valitsusel võidelda ebaseadusliku uimastikaubanduse ja organiseeritud kuritegevuse vastu, et hoida ära riigi muutumine järjekordseks läbikukkunud uimastiriigiks;
28. tuletab meelde, et Guinea-Bissaus toimuv ebaseaduslik uimastikaubandus on suunatud Euroopa turule ning on seotud teiste piirkonnas tegutsevate kuritegelike võrgustikega, sealhulgas eriti Saheli ja Nigeeria terrorismivõrgustikud;
29. nõuab, et tugevdataks ELi ja rahvusvahelise üldsuse kohustust demokraatliku ja stabiilse Guinea-Bissau ülesehitamiseks;
30. juhib tähelepanu Guinea-Bissau humanitaarolukorrale, eelkõige riigisisest ümberasustatud inimeste ja pagulaste olukorrale, samuti epideemiate puhkemise ohule ning toiduga kindlustatuse ja tervishoiu ohtusattumisele, ning palub ELil ja rahvusvahelisel üldsusel võtta kiiresti konkreetseid ja piisavaid abimeetmeid;
31. palub komisjonil jätkata humanitaarabi ja otsese toetuse andmist elanikkonnale;

32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele, ÜRO ja ECOWASi peasekretäridele, Aafrika Liidu institutsioonidele, AKV–ELi parlamentaarsele ühisassambleele, CPLP sekretariaadile ning Guinea-Bissau valitsusele ja parlamendile.

RC\905160ET.doc

PE489.306v01-00 }
PE489.311v01-00 }
PE489.312v01-00 }
PE489.313v01-00 }
PE489.323v01-00 }
PE489.324v01-00 } RC1

ET